

לקט ידיעות – אוקטובר 2022

מנהלת התכנית: אל"ם (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברוך

רכז התכנית ועורך הלקט: עו"ד אורי בארי

צוות המחקר: סתיו שם-טוב

♦ ידיעות מתוך ישראל

♦ ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

♦ ידיעות בינלאומיות

ידיעות מתוך ישראל

פסיקה

בג"ץ 6600/22 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-25

ב-9 באוקטובר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד החלטת ועדת הבחירות המרכזית לאשר את מועמדותה של ח"כ לשעבר עידית סילמן ברשימת "הליכוד" בבחירות לכנסת ה-25.

ע"ב 6668/22 בל"ד - ברית לאומית דמוקרטית נ' ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-25
ב-9 באוקטובר קיבל בית המשפט העליון ערעור שהגישה מפלגת בל"ד על החלטתה של ועדת הבחירות המרכזית לפסול אותה מלהתמודד בבחירות לכנסת ה-25, ואישר את השתתפות המפלגה בבחירות.

ע"ב 6615/22 עמיחי שיקלי נ' יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-25

ב-9 באוקטובר [קיבל](#) בית המשפט העליון, ברוב דעות, ערעור שהגיש ח"כ עמיחי שיקלי כנגד החלטת ועדת הבחירות המרכזית שקבעה כי הוא אינו כשיר להיכלל ברשימת "הליכוד" לכנסת ה-25. השופטים חיות, פוגלמן, סולברג, ברק-ארז, ברון, מינץ, אלרון ווילנר, בדעת רוב, קבעו כי על אף שח"כ שיקלי לא התפטר בסמוך לפרישתו מסיעת ימינה, מתקיימות נסיבות חריגות לאור חוסר הבהירות הדיונית והמהותית, והסתמכותו על עמדת הכנסת שאושרה בבית המשפט המחוזי, כי התפטרותו לאחר מתן פסק הדין בערעור שהגיש בעניין הכרזתו כפורש, תיחשב כהתפטרות בסמוך לפרישתו. השופט גרוסקופף, בדעת מיעוט, גרס כי יש לדחות את הערעור.

בג"ץ 7232/22 ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' מרצ - השמאל של ישראל

ב-31 באוקטובר [קיבל](#) בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד החלטת מפלגת מרצ לא לאפשר לערוץ 14 לשדר ממטה הבחירות שלה ביום הבחירות, זאת לאור הפגיעה הבלתי מידתית בערוץ 14 ובקהל צופיו.

בג"ץ 5604/19 התנועה לטוהר המידות, התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ח"כ בנימין נתניהו

ב-9 באוקטובר [קיבל](#) בג"ץ עתירות במסגרתן התבקש להורות כי ח"כ בנימין נתניהו ישיב כספים שקיבלו הוא ורעייתו לצורך מימון הוצאותיהם המשפטיות בתקופת כהונתו כראש הממשלה. בית המשפט הורה על החזרת סכום של 270,000 דולר לעיזבוננו של מיליקובסקי, וכי החזר ההלוואה שהעניק פרטרידג' יהיה בהתאם לתנאים שנקבעו בה, בכפוף להמשך פיקוח מבקר המדינה.

בג"ץ 4275/22 נידאל יונס מחמד אבו עראם נ' שר הביטחון, אלוף פיקוד מרכז

ב-18 באוקטובר [דחה](#) בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד צו תפיסת מקרקעין שהוצא ביחס לכ-21 דונם באזור הכפר יטא לצורך הקמת ציר פטרול למניעת הסתננות לשטח ישראל, זאת כחלק מהמענה לגל פיגועי הטרור בין החודשים מרץ ומאי 2022.

בג"ץ 6654/22 פורום קהלת נ' ראש הממשלה

ב-23 באוקטובר [דחה](#) בג"ץ עתירות שהוגשו כנגד הסכם קו הגבול הימי בין ישראל ללבנון. בית המשפט ציין כי הנימוקים יינתנו במועד מאוחר יותר ואלה טרם פורסמו.

עדכונים נוספים

ב-6 בספטמבר [פרסם](#) צה"ל את המסקנות של התחקיר שנערך בעקבות מותו של הנער הפלסטיני ריאן סולימאן בכפר ח'ירבת א-דיר ב-30 בספטמבר, במסגרתו נקבע כי אין קשר בין פעילות הצבא למות הנער.

ב-11 באוקטובר [הודיעו](#) ישראל ולבנון כי הגיעו להסכם על קו הגבול הימי בין המדינות. בהמשך לכך, ב-12 באוקטובר [אישרה](#) הממשלה את עקרונות ההסכם והוא הונח בכנסת לשבועיים. ב-27 באוקטובר [אישרה](#) הממשלה את ההסכם והוא נחתם באופן רשמי על ידי המדינות [והוגש](#) לאו"ם. 27 באוקטובר, [Reuters](#). לניתוחים של ההסכם ראו: [אורנה מזרחי ופנינה שרביט ברוך](#), 6 באוקטובר, [INSS](#); [אורנה מזרחי](#), 23 באוקטובר, [INSS](#); לדיון בשאלה כיצד יש לפעול אל מול חיזבאללה לאור ההסכם ראו: [יורם שוייצר, ענת שפירא ודוד סימן טוב](#), 31 באוקטובר, [INSS](#).

ידיעות בינלאומיות הקשורות לישראל

ב-20 באוקטובר [פרסמה](#) ועדת החקירה שהקימה מועצת זכויות האדם של האו"ם לאחר מבצע "שומר החומות" את הדוח הראשון המהותי שלה, במסגרתו נטען כי "הכיבוש הישראלי" הוא בלתי חוקי לפי המשפט הבינלאומי, בשל היותו למעשה בלתי הפיך. הדוח קורא, בין היתר, לעצרת הכללית של האו"ם לבקש ללא דיחוי חוות דעת מייצעת מבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) בנוגע להשלכות המשפטיות של הסיפוח דה-פקטו של השטחים הפלסטינים הכבושים על ידי ישראל וההפרה של זכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית. ישראל לא שיתפה פעולה עם ועדת החקירה [וגינתה](#) את הדוח כ"אנטישמי מובהק". מדינות נוספות, כולל [ארצות הברית](#), ביקרו את הדוח כמשקף מדיניות של התמקדות לא ראויה בישראל. 20 באוקטובר, [הודעת מועצת זכויות האדם](#); 20 באוקטובר, [Times of Israel](#).

ב-18 באוקטובר [הודיעה](#) אוסטרליה על חזרה בה מההכרה שניתנה בחודש דצמבר 2018 במערב ירושלים כבירת ישראל. [ישראל הביעה](#) אכזבה מההחלטה, וציינה כי היא מעודדת קיצוניים ברשות להמשיך ולהתסיס את השטח ומסכנת את היציבות באזור.

ב-11 באוקטובר [הגיש](#) מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון דוח עיתי בנוגע ליישום החלטה 1559 (2004) אשר עוסקת בסיום הנוכחות הצבאית הסורית בלבנון.

ידיעות בינלאומיות

פלישת רוסיה לאוקראינה

ב-5 באוקטובר [חתם](#) הנשיא פוטין על חוק לסיפוח ארבעת המחוזות הכבושים זפוריז'יה, לوهנסק, דונייצק וחרסון במזרח אוקראינה. זאת, בהמשך למשאלי העם שנערכו במחוזות בחודש ספטמבר בסיומם הודיעה רוסיה על רוב של כ-96% תמיכה בסיפוח המחוזות אליה.

ב-12 באוקטובר [אימצה](#) העצרת הכללית של האו"ם החלטה במסגרתה גינתה את "ניסיון הסיפוח הבלתי חוקי" של ארבעת המחוזות במזרח אוקראינה על ידי רוסיה, קראה לכלל המדינות שלא להכיר בסיפוח, ולרוסיה לבטל באופן מיידי את החלטתה. 143 מדינות, כולל ישראל, תמכו בהחלטה; 5 הצביעו נגד; ו-35 נמנעו.

12 באוקטובר, [הודעת האו"ם](#); 12 באוקטובר, [הודעת](#) מחלקת המדינה של ארצות הברית; 12 באוקטובר, [Reuters](#). לדיון וביקורת על משמעות ההתייחסות לארבעת המחוזות כמסופחים לרוסיה ראו: [ינס אייברסון](#), 5 באוקטובר, [Just Security](#).

ב-3 באוקטובר [הגישה](#) רוסיה לבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) התנגדות רשמית לסמכות השיפוט של בית הדין לדון בתלונה שהגישה אוקראינה כנגדה בשל עיוות המושג רצח עם והטחת האשמות שווא.

6 באוקטובר, [Reuters](#). לניתוח התנגדות רוסיה וההשפעה על המשך ההליך ראו: [אורי פומסון](#), 13 באוקטובר, [Articles of War](#).

מאבק בטרור

בחודש אוקטובר [פורסם](#) כי הנשיא ביידן אישר לאחרונה מזכר מדיניות נשיאותי (PPM) חסוי, בנוגע למדיניות האמריקאית ללוחמה בטרור מחוץ לאזורי לחימה פעילה, כגון באמצעות תקיפות מל"ט, אשר מבטל חלק מהמדיניות שנקבעה בנושא על ידי הנשיא לשעבר טראמפ.

לניתוחים של המזכר ודיון בשינוי המדיניות ראו: [בריאן פינקוק](#), 11 באוקטובר, [Just Security](#); [לוק הרטיג](#), 17 באוקטובר, [Just Security](#); [מרי אלן אוקונל](#), 15 בנובמבר, [EJIL: Talk!](#).

משפט בינלאומי פלילי וחקירות על פשעי מלחמה

ב-7 באוקטובר [נכנס לתוקף](#) קוד אתי מעודכן בבית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC). הקוד אומץ על ידי שופטי בית הדין בחודש ספטמבר 2022. 7 באוקטובר, [הודעת בית הדין](#).

ב-14 באוקטובר [הודיע](#) בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) על הפסקת ההליכים כנגד פול גישור עקב מותו. גישור, עו"ד קנייתי אשר המשפט בעניינו היה בעיצומו, הואשם בשנת 2015 בשיבוש הליכי משפט, בין היתר באמצעות שוחד ואיומים, אגב משפטם של ויליאם רוטו וג'שוע סאנג. גישור היה משוחרר בערבות במהלך משפטו ומצא את מותו בקנייה בחודש שעבר.

לדיון ותמיכה בנקיטת הליכים נוספים בבית הדין לאחר מותו של גישור ראו: [גורן סלויטר ותומס המילטון](#), 17 באוקטובר, [EJIL: Talk!](#).

ב-31 באוקטובר [אישרה](#) ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) לתובע בית הדין, כרים חאן, לחדש את החקירה שנפתחה ב-5 במרץ 2020, בנוגע לפשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות שבוצעו באפגניסטן החל מה-1 במאי 2003.

31 באוקטובר, [הודעת בית הדין](#); 31 באוקטובר, [Reuters](#).

זכויות אדם

ב-7 באוקטובר [אימצה](#) מועצת זכויות האדם של האו"ם החלטה במסגרתה הורתה על הקמת דווח מיוחד לענייני זכויות אדם ברוסיה.

7 באוקטובר, [הודעת המועצה](#); 7 באוקטובר, [Reuters](#).

ב-13 באוקטובר [אימץ](#) הפרלמנט הטורקי תיקון לחוק התקשורת במסגרתו נקבע כי ניתן להטיל עד 3 שנות מאסר על אדם שהורשע בהפצת מידע כוזב (fake news). כנגד החוק נמתחה [ביקורת](#) ונטען כי הוא מנוסח באופן רחב, ומהווה סכנה מהותית לפגיעה בחופש הביטוי במדינה.

13 באוקטובר, [Guardian](#).

ב-18 באוקטובר [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי גרמניה הפרה את האמנה, כאשר לא ערכה בדיקה מספקת ביחס לטענות לתיוג אתני על ידי המשטרה, אגב בקשה להציג מסמכי זיהוי מאזרח גרמני ממוצא הודי במהלך נסיעה ברכבת, אשר נטען כי הוא ובתו היו היחידים שנבדקו בשל מוצאם האתני.

18 באוקטובר, [הודעת בית הדין](#).

ב-18 באוקטובר [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי ספרד לא הפרה את האמנה, כאשר ניהלה בדיקה מספקת, כגון ביקורת שיפוטית וזכות ערעור, ביחס לטענות לתיוג אתני על ידי המשטרה, אגב בקשה להציג מסמכי זיהוי מאזרח ממוצא פקיסטני שנעצר ברחוב, אשר נטען כי בוצעה בשל מוצאו האתני.

18 באוקטובר, [הודעת בית הדין](#).

ב-13 באוקטובר [קבע](#) בין הדין האירופי לצדק (CJEU) כי ככלל, איסור שמטיל מקום עבודה על עטיית סממנים דתיים, פילוסופיים או רוחניים, לא מהווה אפליה, כל עוד הוא חל באופן שווה על כלל העובדים. כאשר בפועל דת אחת מופלית בעקבות האיסור, על מקום העבודה להוכיח כי יש צורך אמיתי באיסור.

13 באוקטובר, [הודעת בית הדין](#); 13 באוקטובר, [Reuters](#).

סייבר, טכנולוגיה ופרטיות

ב-12 באוקטובר אומץ באיחוד האירופי חוק השווקים הדיגיטליים (DMA), וב-27 באוקטובר אומץ חוק השירותים הדיגיטליים (DSA). החוקים קובעים, בין היתר, כללים בדבר התנהגות אנטי תחרותית ותוכן לא חוקי, ומהווים רגולציה מקיפה של תחום הדיגיטל. החוקים נכנסו לתוקף במהלך חודש נובמבר, ואכיפתם תחל במועד מאוחר יותר, לאחר תקופת הסתגלות בת מספר חודשים.

31 באוקטובר, הודעת האיחוד; 16 בנובמבר, הודעת האיחוד. לניתוח ה-DSA וההשפעה על זכויות אדם ראו: מולי לנד ולורנס הלפר, 27 באוקטובר, Lawfare.

ב-7 באוקטובר חתם הנשיא ביידן על צו מינהלי בדבר שיפור אמצעי ההגנה לפעולות הסייברנט (מודיעין אותות), אשר נועד, בין היתר, לקדם את ההסדרה המחודשת של העברת מידע אישי בין האיחוד האירופי לארצות הברית. זאת, לאחר שבחודש יולי 2020 קבע בית הדין לצדק של האיחוד האירופי (CJEU) כי ההסדר הקודם, "מגן הפרטיות", לא עומד בדרישות האסדרה האירופית בדבר הגנת המידע (GDPR).

7 באוקטובר, Reuters; 7 באוקטובר, Washington Post. לניתוחים של הצו ומשמעותו ראו: קיילב ג'ונסון ויאנג ליו, 14 באוקטובר, Lawfare; אליזבת' גוטיין, 31 באוקטובר, Just Security; אשלי גורסקי, 4 בנובמבר, Just Security.

ב-3 באוקטובר קבע בית המשפט העליון של ארצות הברית כי הוא ידון בשתי עתירות במסגרתן הוא מתבקש לדון בשאלת החסינות הניתנת לחברות המדיה החברתית, בהתאם לסעיף 230 לחוק ההגינות בתקשורת האמריקאי (Communications Decency Act), מתביעות בכל הנוגע לתוכן שפורסם בפלטפורמות שלהן על ידי משתמשים.

3 באוקטובר, Reuters; 3 באוקטובר, Washington Post.

ב-4 באוקטובר פרסם הממשל האמריקאי מסמך מגילת זכויות לשימוש בבינה מלאכותית (Blueprint for an AI Bill of Rights), ובו כלולות המלצות לארגונים כיצד לשמור על זכויות בשימוש בתוכנות מבוססות בינה מלאכותית.

4 באוקטובר, הודעת הבית הלבן; 4 באוקטובר, Reuters. לניתוח וביקורת על המסמך ראו: אלכס אנגלר, 7 באוקטובר, Lawfare.

מדיניות ביטחונית וצעדים ביטחוניים

ב-12 באוקטובר פרסם ממשל ביידן את מסמך אסטרטגיית הביטחון הלאומי האמריקאי. 12 באוקטובר, הודעת הבית הלבן. לניתוח וביקורת של האסטרטגיה ראו: אמה אשפורד, 14 באוקטובר, Just Security; לדיון בחשיבות המאבק בשינויי אקלים באסטרטגיה ראו: ארין סיקורסקי, 1 בנובמבר, Lawfare; להשוואה לאסטרטגיה של הנשיא לשעבר טראמפ ראו: סרפין דנאני וטיילר מקבריאן, 4 בנובמבר, Lawfare.

ב-27 באוקטובר [פרסם](#) משרד ההגנה האמריקאי את אסטרטגיית הביטחון הלאומי של המשרד.

ב-27 באוקטובר [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2654 (2022) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של משלחת האו"ם למשאל העם בסהרה המערבית (MINURSO).
27 באוקטובר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-28 באוקטובר [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2656 (2022) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של כוח התמיכה של האו"ם בלוב (UNSMIL).
28 באוקטובר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-31 באוקטובר [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2657 (2022) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של כוח הסיוע של האו"ם לסומליה (UNSOM).
31 באוקטובר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

סנקציות

ב-21 באוקטובר [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2653 (2022) במסגרתה הקימה משטר סנקציות על האיטי, הכולל אמברגו נשק, הקפאת נכסים והגבלות תנועה, שיוטלו על גורמים המאיימים על השלום, הביטחון והיציבות במדינה.
21 באוקטובר, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ענייני הגירה

ב-5 באוקטובר [קבע](#) בית משפט פדרלי לערעורים בארצות הברית כי תכנית DACA (המכונה "החולמים") במסגרתה ניתנת הגנה לילדי מהגרים בלתי חוקיים מגירוש, אינה חוקית.
5 באוקטובר, [Reuters](#). לניתוח ההחלטה ומשמעותה ראו: [פיטר מרגוליס](#), 7 באוקטובר, [Lawfare](#).

שינויי אקלים

ב-28 באוקטובר [הודיע](#) האיחוד האירופי כי המדינות החברות הגיעו להסכמות בנוגע לחוק במסגרתו החל משנת 2035 תאסר מכירת מכוניות חדשות בעלות מנועים מזהמים הפולטות גזי חממה.
28 באוקטובר, [Reuters](#).

התפתחויות מדיניות

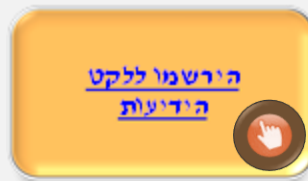
ב-12 באוקטובר הודיעה הנציבות האירופית כי המליצה על מתן סטטוס של מועמדות להצטרפות לאיחוד לבוסניה והרצגובינה.

12 באוקטובר, Reuters.

ב-8 באוקטובר הרשיע בית משפט בהונג קונג חמישה נערים בהסתה לחתרנות, וגזר עליהם עונשי מאסר של עד 3 שנים במתקן מעצר. מדובר בגזר דין הראשון שניתן ביחס לקטינים מכוח "חוק הביטחון הלאומי בהונג קונג" שהתקבל בחודש יוני 2020 בסין, המאפשר למשטר הסיני לפעול באופן נרחב בשטח העיר.

8 באוקטובר, Guardian.

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. צפו בלקטי הידיעות הקודמים.

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- orib@inss.org.il

ניתן למצוא אותנו ב:

© 2017 כל הזכויות שמורות